

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců Mgr. Gabriely Bašné a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **Y. O.**, zastoupen Mgr. Daliborem Lípou, advokátem se sídlem Vyšehradská 12, Karlovy Vary, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 12. 9. 2018, č. j. 60 Az 28/2018 – 51,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Daliboru Lípovi, advokátovi, **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování ve výši 3400 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 3. 2018, č. j. OAM-5/LE-LE05-LE24-2018; tímto bylo rozhodnuto o neudělení mezinárodní ochrany žalobci podle §§ 12, 13, 14, 14a a 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Stěžovatel dne 11. 1. 2018 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Dne 26. 1. 2018 poskytl údaje k žádosti o udělení mezinárodní ochrany, konkrétně sdělil, že se narodil dne X, místem jeho narození je L. na Ukrajině – Poltavská oblast, je ukrajinské národnosti, hovoří ukrajinsky a rusky, vyznává pravoslavlí; není členem žádné politické strany a ani se nikterak politicky neangažoval. Je rozvedený, bezdětný, po zdravotní stránce je zcela v pořádku, nemá žádné zvláštní potřeby ani omezení. Svoji vlast opustil dne 13. 9. 2016, kdy vycestoval do Polska, kde po dobu 3 až 4 měsíců pracoval na stavbě, a následně odjel autobusem do Prahy. Vlast poté nikdy nenavštívil. Za důvod podání žádosti označil svůj peněžní dluh vůči soukromým osobám, které by jej po návratu do vlasti za jeho neuhrazení zmrzačily. Z pohovoru provedeného žalovaným dne 26. 1. 2018 se stěžovatelem vyplývá, že stěžovatel neměl problémy při vyřizování pasu ani při odjezdu z Ukrajiny. Vlast opustil pouze proto, že zde má od roku 2014 dluh ve výši 8.000 USD vůči neoficiálním lichvářům. Peníze si půjčil pro rodinu a na podnikání, které však nevyšlo. Obává se, že by jej lichvářská mafie při návratu do vlasti zmrzačila či zabila, jelikož dlužnou částku dosud nenašetřil. Na policejní orgány na Ukrajině se obává obrátit, neboť

policisté jsou s mafií spojeni a spolupracují spolu. V České republice by potřeboval poskytnout azyl, aby si zde vydělal peníze, splatil dluh a mohl se pak vrátit domů.

[3] Žalovaný neshledal naplnění žádného z důvodů dle §§ 12, 13, 14, 14a a 14b zákona o azylu a mezinárodní ochranu stěžovateli neudělil.

[4] Žalobu proti rozhodnutí žalovaného krajský soud zamítl; konstatoval, že se žalovaný zabýval veškerými skutečnostmi, které v průběhu správního řízení vyšly najevo, jakož i tvrzeními stěžovatele. Při posouzení všech těchto skutečností dospěl krajský soud k závěru, že správní orgán nikterak nepochybil ani během provádění správního řízení ani při vydání napadeného rozhodnutí, které bylo vydáno na základě náležitě zjištěného stavu věci (§ 3 správního řádu). Žalovaný dle názoru krajského soudu rovněž řádně odůvodnil, proč stěžovateli nelze udělit některou z forem mezinárodní ochrany (§ 68 odst. 3 správního řádu).

[5] V kasační stížnosti stěžovatel namítá rozpor napadeného rozsudku s § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) pro nesprávné posouzení právní otázky, dále rozpor s § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. pro vady řízení, a rozpor s § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. pro jeho nepřezkoumatelnost. Stěžovatel je zároveň přesvědčen, že jeho kasační stížnost je přijatelná dle § 104a s. ř. s., neboť svým významem přesahuje jeho vlastní zájmy. Tento přesah spatřuje zejména v otázce právního posouzení hrozby ze strany soukromého subjektu, a to vymahače dluhů, ve vztahu k udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu a doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1, 2 zákona o azylu. Dále stěžovatel namítal, že se krajský soud nedostatečně vypořádal s jeho hlavní žalobní námitkou spočívající v nedostatečně zjištěném skutkovém stavu věci žalovaným. V žalobě totiž byly uvedeny skutečnosti, z nichž je zřejmé, že podmínky pro přiznání některé z forem mezinárodní ochrany splňuje. Nesouhlasil rovněž s vypořádáním žalobní námítky směřující proti právnímu posouzení neudělení azylu či doplňkové ochrany z důvodu strachu z pronásledování soukromými věřiteli. Zdůraznil, že na jeho straně je dána reálná hrozba vážné újmy na jeho zdraví v případě jeho nuceného vycestování právě ze strany soukromých věřitelů; současně se obává, že mu státní orgány v domovské zemi neposkytnou včasnou a důslednou ochranu. Namítá také, že žalovaný vychýlil důkazní břemeno v jeho neprospěch, jelikož nerozhodoval v souladu se zásadou tzv. přiměřené pravděpodobnosti. V této souvislosti odkázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, sp. zn. 2 Azs 71/2006, ze dne 30. 9. 2008, sp. zn. 5 Azs 66/2008 a nálezy Ústavního soudu ze dne 30. 1. 2007, sp. zn. IV. ÚS 553/06.

[6] Závěrem stěžovatel nesouhlasil s nedostatečným posouzením otázky neudělení azylu z humanitárních důvodů dle § 14 zákona o azylu. Poukázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, konkrétně na rozhodnutí ze dne 26. 5. 2011, č. j. 4 Azs 14/2011 – 135, ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004 – 72, ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 – 38, ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 – 48, ze dne 30. 11. 2004, č. j. 3 As 24/2004 – 79, ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002 – 42, a rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 5. 11. 1993, č. j. 6 A 99/92 – 50, s tím, že krajský soud v rozporu s uvedenou judikaturou nepřihlédl k jeho výjimečné osobní situaci. Krajský soud totiž měl zohlednit, že v České republice má stěžovatel veškeré zázemí a vidinu slibné budoucnosti, kdežto s jeho vlastní jej téměř nic nepojí a pravděpodobně by se zde ani nebyl schopen uživit. S ohledem na uvedené skutečnosti a závažná pochybení při rozhodování soudu navrhuje stěžovatel, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek a věc vrátil příslušnému soudu k dalšímu řízení.

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti popírá důvodnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany ve všech částech výroku, tak i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Žalovaný i ve věci

pokračování

řízení o podané kasační stížnosti plně odkazuje na správní spis, zejména na vlastní podání žádosti o mezinárodní ochraně; výpověď stěžovatele učiněnou ve správním řízení; na správní a soudní rozhodnutí a na své vyjádření ze dne 23. 4. 2018. S rozsudkem soudu se žalovaný plně ztotožňuje a navrhuje odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost, případně její zamítnutí pro nedůvodnost.

[8] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), taktéž je stěžovatel zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[9] Nejvyšší správní soud se tedy ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje neurčitý právní pojem, jehož výklad provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu*, 2) kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně*, 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, 4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele*. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud krajský soud ve svém rozhodnutí *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, nebo krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva.

[10] V dané věci stěžovatel výslovně uvedl, že důvody zakládající přijatelnost kasační stížnosti spatřuje v otázce právního posouzení hrozby, jež je vůči němu namířena ze strany soukromého subjektu, vymahače dluhu, ve vztahu k udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu a doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1, 2 zákona o azylu. Vyřešení této právní otázky považoval stěžovatel za natolik významné, že přesahuje jeho vlastní zájmy. Podle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu se azyl cizinci udělí, *bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště*. Nejvyšší správní soud společně s krajským soudem poukazuje na ustálenou judikaturu k problematice posouzení obav z vyhrožování soukromými věřiteli ve smyslu podmínek pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu, a to zejména na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 4 Azs 63/2005 – 55, jehož právní věta zní: „*Důvodem pro udělení mezinárodní ochrany formou azylu (§ 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu) není, odešel-li žadatel ze země původu pro obavy ze msty soukromé osoby (věřitele, jemuž nesplatil dluh), nadto za situace, kdy vyhrožování ani neoznámil policii a o azyl požádal v České republice teprve poté, kdy mu zde bylo uděleno správní vyhoštění.*“ V uvedeném rozhodnutí se Nejvyšší správní soud zabýval po skutkové stránce téměř totožnou věcí, když dotčený stěžovatel rovněž tvrdil, že opustil domovskou zemi kvůli potížím se splacením dluhu věřitelům,

příčemž policii o těchto problémech neinformoval. I v nyní posuzované věci stěžovatel tvrdil, že domovskou zemi opustil pouze proto, že se obával násilného jednání ze strany soukromých osob, vůči nimž má vysoký dluh, který nebude schopen po návratu do vlasti splatit. Na příslušné orgány státní správy se s žádostí o pomoc a ochranu neobrátil. Opuštění domovské země pouze z důvodu obav před věřiteli rozhodně nesvědčí o tom, že by stěžovatel mohl být vystaven pronásledování z důvodů dle § 12 zákona o azylu. Stěžovatel výslovně uvedl, že nebyl politicky nikterak činný a netvrdil, že by byl ve vlasti pronásledován, ani že by měl zde odůvodněný strach z pronásledování pro svou rasu, národnost, náboženství, politické přesvědčení či pro jeho příslušnost k určité sociální skupině. Toliko obavy stěžovatele, že vůči němu věřitelé použijí násilí v míře ohrožující jak jeho zdraví, tak život, pokud neuhradí svůj dluh, nelze podřadit pod žádný z důvodů pronásledování dle § 12 zákona o azylu. Stěžovatel se navíc nepokusil věc řešit prostřednictvím státních orgánů domovské země. Nelze tak dospět k závěru, že by mu byla státními orgány odepřena pomoc, případně že by státní orgány jednání vymahačů dluhů podporovaly či trpěly. Vysvětlení stěžovatele, že se na státní orgány neobrátil, jelikož spolupracují s vymahači dluhů, se ve světle žalovaným opatřených relevantních a aktuálních informací o domovské zemi stěžovatele (zejména ze *Zprávy o dodržování lidských práv v roce 2016 na Ukrajině Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických 3. března 2017*), které jsou obsahem správního spisu a k nimž se stěžovatel měl možnost vyjádřit, jeví jako nevěrohodné.

[11] Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že institut mezinárodní ochrany je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování či vážnou újmu ze zákonem uznaných důvodů. Tímto institutem je chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, třebaže i další případy vážného porušování ostatních lidských práv se mohou jevit jako natolik závažné, že by na ně taktéž bylo možno nahlížet jako na pronásledování (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2005, č. j. 5 Azs 125/2005 - 46). Institut mezinárodní ochrany není a nikdy nebyl nástrojem k řešení nepříznivé osobní či ekonomické situace žadatele. Právo na mezinárodní ochranu založené na mezinárodních úmluvách totiž v sobě nezahrnuje právo osoby vybrat si zemi, kde se pokusí začít nový život odpovídající jejím představám, jelikož slouží výhradně k poskytnutí nezbytné ochrany cizím státem, je-li žadatel (popřípadě též jeho rodinný příslušník) ve vlastní zemi vystaven pronásledování ze zákonem vyjmenovaných důvodů, popřípadě existují-li jiné, zcela výjimečné okolnosti, za kterých by bylo „nehumánní“ mezinárodní ochranu neudělit (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2005, č. j. 4 Azs 34/2005 - 60).

[12] Dále Nejvyšší správní soud posuzoval přijatelnost kasační stížnosti ve vztahu k udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1, 2 zákona o azylu. Dle uvedeného ustanovení není podstatné, z jakých důvodů žadateli případně hrozí reálné nebezpečí vážné újmy v zemi původu, ale právě jen existence tohoto reálného nebezpečí. Přitom ve smyslu § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nespĺňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl vrácen do státu, jebož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy a podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jebož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Dle § 14a odst. 2 zákona o azylu se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti; b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu; c) vážné ohrožení života civilisty nebo lidské důstojnosti z důvodu svěvolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu; nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že ani námitky stěžovatele týkající se neudělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu nezakládají přijatelnost kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud se již opakovaně vyjádřil k problematice podmínek pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu v případě, kdy stěžovatel dovozuje důvody

pokračování

pro její udělení z tvrzené vážné újmy působené věřiteli a dospěl k jednoznačnému závěru, že kasační stížnost podaná jen na základě tohoto důvodu přijatelná není (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2015, č. j. 3 Azs 259/2014 – 26, ze dne 8. 6. 2017, č. j. 9 Azs 66/2017 – 28). V dané věci se žalovaný i krajský soud v souladu s judikaturou zabývali tím, zdali jsou na straně stěžovatele dány důvodné obavy, tj. hrozba skutečného nebezpečí vážné újmy dle § 14a odst. 2 zákona o azylu v případě stěžovatelova vrácení do země původu; vycházeli nejen z informací samotného stěžovatele, ale rovněž z relevantních zpráv a aktuálních informací z cizineckého informačního systému. Stěžovatel uváděl jako jedinou hrozbu v souvislosti s návratem do vlasti možnost ohrožení svého života a zdraví ze strany jeho věřitelů. K tomu Nejvyšší správní soud podotýká, že jakkoli předestřenou obavu stěžovatele rozhodně nemá v úmyslu nikterak bagatelizovat, nelze ji současně považovat v dané věci za natolik intenzivní a důvodnou, neboť nebyly zjištěny závažné a potvrzené důvody pro bezprostřední, vážné ohrožení života stěžovatele. Z informací o bezpečnostní situaci v zemi jeho původu nevyplývá, že by situace stěžovatele nebyla řešitelná prostřednictvím státních orgánů v zemi. Jak již uvedeno výše z výpovědi stěžovatele vyplývá, že se o pomoc v souvislosti s obavami ze strany věřitelů na státní orgány vůbec neobrátil. Žalovaný i krajský soud se rovněž zabývali hodnocením ozbrojeného konfliktu v domovské zemi stěžovatele, kdy shodně dospěli ke správnému závěru, že Poltavská oblast, ze které stěžovatel pochází, leží sice na východě Ukrajiny, ale je velmi vzdálená od oblasti ozbrojených střetů; zhoršená bezpečnostní situace v zemi se tudíž této oblasti netýká. Nelze tak opět dovodit existenci skutečného nebezpečí vážné újmy, jak ji pro udělení doplňkové ochrany předpokládá zákon o azylu.

[13] Stěžovatel dále namítal nedostatečné vypořádání žalobních námitek krajským soudem, což by znamenalo nepřezkoumatelnost rozhodnutí. Přičemž nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu by zakládala přijatelnost kasační stížnosti, pokud by mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé; takovou vadu však Nejvyšší správní soud neshledal. Krajský soud se dostatečně věnoval zjištění žalovaného i tvrzením stěžovatele, popsal rozhodný skutkový stav a se všemi žalobními námitkami se řádně a srozumitelně vypořádal. Povinností žalovaného je žádost o udělení mezinárodní ochrany posoudit na základě skutečností, které žadatel uvede či které ve správním řízení jinak vyjdou najevo, z hlediska všech zákonných forem mezinárodní ochrany, které se k těmto skutečnostem vztahují (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2011, č. j. 5 Azs 6/2010 - 107, publ. pod č. 2289/2011 Sb. NSS). Ke stěžovatelem vytykané vadě správního řízení spočívající v nespolehlivě zjištěném skutkovém stavu lze poznamenat, že „[n]ení povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí. Je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech sbromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57). Správní orgán rozhodující ve věci mezinárodní ochrany musí podle závěrů vyslovených v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009 - 74, při osobních pohovorech postupovat tak, aby žadateli o udělení mezinárodní ochrany umožnil předložit v úplnosti důvody své žádosti (§ 23 zákona o azylu). Co se týče kvality a dostatečnosti důkazů opatrovaných správním orgánem v azylovém řízení, lze odkázat především na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 – 81, publ. pod č. 1825/2009 Sb. NSS. Z něj vyplývá požadavek, aby informace o zemi původu použité ve věci mezinárodní ochrany byly v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné. Popsané požadavky na dokazování v azylovém řízení žalovaný dle Nejvyššího správního soudu respektoval. V daném případě žalovaný dospěl k závěru, že tvrzení uváděná stěžovatelem, ani skutečnosti, které vyšly v průběhu řízení najevo,

neodůvodňují udělení některé z forem mezinárodní ochrany podle § 12, § 13, § 14, § 14a či § 14b zákona o azylu. Nejvyšší správní soud neshledal, že by žalovaný, potažmo krajský soud při posouzení věci stěžovatele vybočili z rámce zákona či z konstantní judikatury zdejšího soudu.

[14] K otázkám důkazního břemene v řízení o udělení mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud již opakovaně vyjádřil. Například v rozsudku ze dne 27. 3. 2008, č. j. 4 Azs 103/2007 - 63, uvedl: „Je nesporné, že pokud by stěžovatel ani nenamítal skutečnosti svědčící o tom, že došlo, nebo že by potenciálně mohlo dojít, k zásahu do jeho lidských práv ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu, pak není třeba se situací v jeho zemi původu do detailu zabývat V případě, že žadatel o udělení mezinárodní ochrany však uvádí skutečnosti podřaditelné pod taxativní výčet důvodů pro udělení azylu ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu, pak je třeba žadatelem uváděné skutečnosti konfrontovat se zjištěními týkajícími se politického prostředí v zemi původu žadatele“; v rozsudku ze dne 19. 8. 2005, č. j. 4 Azs 467/2004 - 89, publikovaném pod č. 1095/2007 Sb. NSS, konstatoval: „Uvede-li žadatel o udělení azylu v průběhu správního řízení skutečnosti, jež by mohly nasvědčovat zázvěru, že opustil zemi původu pro některý z důvodů uvedených v § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, je povinností správního orgánu vést zjišťování skutkového stavu takovým způsobem, aby byly odstraněny nejasnosti o žadatelových skutečných důvodech odchodu ze země původu.“ Zdejší soud rovněž konstatoval, že odpovědnost za náležité zjištění reálií o zemi původu nese správní orgán (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2005, č. j. 5 Azs 116/2005 - 58). Vzhledem k tomu, že stěžovatel nikdy netvrdil odůvodněný strach z pronásledování z důvodu uplatňování politických práv a svobod či z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání politických názorů, důvody pro udělení azylu dle § 12 písm. a) nebo § 12 písm. b) zákona o azylu na něj nedopadají. Tvzení, která stěžovatel uplatňuje, jsou spojena s údajným (blíže nespecifikovaným) vyhrožováním ze strany neznámých osob, nemají tak žádnou souvislost s azylově relevantními důvody pronásledování. Soud tedy shrnuje, že ve věci byl řádně zjištěn skutkový stav, když žalovaný správní orgán si opatřil dostatek relevantních a aktuálních informací o domovské zemi stěžovatele, které jsou obsahem správního spisu [viz bod 10. tohoto usnesení]. Zároveň Nejvyšší správní soud neshledal stěžovatelem toliko v obecné rovině namítané vychýlení důkazního břemene ve správním řízení v jeho neprospěch.

[15] Poslední stěžovatelem uplatněnou námitkou bylo nedostatečné posouzení otázky neudělení mu azylu z humanitárních důvodů dle § 14 zákona o azylu. Nejvyšší správní soud konstatuje, že obecná východiska soudního přezkumu rozhodnutí o neudělení humanitárního azylu shrnul kupříkladu ve svém rozsudku ze dne 25. 10. 2017 č. j. 6 Azs 81/2017 - 32: „K námitce existence důvodů zvláštního zřetele hodných lze konstatovat, že podle ustálené judikatury na udělení humanitárního azylu není právní nárok. Posouzení možných důvodů pro udělení humanitárního azylu je otázkou správního uvážení, které soud přezkoumává pouze v omezeném rozsahu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 - 38, a ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48). Míra volnosti žalovaného při zvažování důvodů pro udělení humanitárního azylu je limitována především zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55).“ Soudní přezkum správního uvážení provedeného správním orgánem je značně omezený (s výjimkou možnosti uplatnění moderačního práva dle § 78 odst. 2 s. ř. s., které se však vztahuje pouze na řízení o žalobě proti rozhodnutí, jímž byl uložen trest za správní delikt), neboť soud může pouze zkoumat, zda správní orgán překročil zákonem stanovené meze správního uvážení nebo jej zneužil (srov. § 78 odst. 1 věta druhá s. ř. s.). Takové překročení zákonem stanovených mezí správního uvážení nebo jeho zneužití však Nejvyšší správní soud v projednávaném případě neshledal. Žalovaný řádně zjistil a posoudil jak stěžovatelovu osobní situaci, zejména s ohledem na jeho tvrzený velmi dobrý zdravotní stav; tak na situaci v zemi původu, kterou hodnotil konkrétně s ohledem na bezpečnou Poltavskou oblast, z níž stěžovatel pochází. Rovněž tak žalovaný dostatečným a srozumitelným způsobem

pokračování

odůvodnil, proč neshledal důvody hodné zvláštního zřetele k udělení azylu dle § 14 zákona o azylu. Ke kasační námitce stěžovatele, že krajský soud nepřihlédl k tomu, že stěžovatel má v České republice veškeré zázemí a slibnou budoucnost, soud zdůrazňuje, že tato konkrétní námitka nemohla být krajským soudem vypořádána, jelikož byla stěžovatelem uplatněna až v kasační stížnosti; tudíž se dle § 104 odst. 4 s.ř.s. jedná o nepřipustnou námitku. Nad to Nejvyšší správní soud upozorňuje, že i tuto kasační námitku stěžovatel uplatnil toliko v obecné rovině, nikterak blíže ji nekonkretizoval a ani nedokládal.

[16] Nejvyšší správní soud tedy konstatuje, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura zdejšího soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky uplatněné v kasační stížnosti. Krajský soud při svém rozhodování nevybočil z této judikatury a nedopustil se ani žádného procesního pochybení; Nejvyšší správní soud neshledal ani žádná stěžovatelem tvrzená procesní pochybení žalovaného, pro které by bylo namístě jeho rozhodnutí zrušit; nelze než uzavřít, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje stěžovatelem tvrzené vlastní zájmy. Nejvyšší správní soud proto shledal kasační stížnost nepřijatelnou a podle § 104a s. ř. s. ji usnesením odmítl.

[17] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., z nichž vyplývá, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

[18] Stěžovateli byl usnesením krajského soudu ze dne 21. 3. 2018, č. j. 60 Az 28/2018 - 7, ustanoven zástupce Mgr. Dalibor Lípa, advokát. Podle § 35 odst. 9 s. ř. s. hradí v takovém případě hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování stát, přičemž zástupce ustanovený v řízení před krajským soudem, je-li jím advokát, zastupuje navrhovatele i v řízení o kasační stížnosti. Ustanovenému zástupci stěžovatele přísluší odměna za 1 úkon právní služby (sepis kasační stížnosti) ve výši 3100 Kč (§ 11 odst. 1 písm. d), § 9 odst. 4 písm. d), § 7 bod 5 advokátního tarifu]. Ustanovenému zástupci stěžovatele dále náleží náhrada hotových výdajů v paušální částce za jeden úkon právní služby ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Celkem tedy činí odměna ustanoveného zástupce 3400 Kč a bude mu vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í :

Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 14. března 2019

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu